

Nuorttanaste

»Gæða dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

No. 22.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda
gast, blaððe dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

10ad jakkegærdde.

30ad November 1908.

»Nuorttanaste« olgsboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Prins Oscar Bernadotte,
gonagas Oscar rokke boariasæb nuor-
rab bardne, læ, nuftgo mi diettep, ok-
ta duotta kristalaš olmai. Jagest 1903
valdi son æro su viceadmiral amma-
test oaffaruššam diti ječas kristalaš
barggoi. Jagest 1888 naittali son hof-
fafrøkenin, Ebba Henriette Munkin,
ja damditi fertti son aldest eritcæk-
ket buok vuoggadvuoðaid nuftgo go-
nagas bærraša mieldelatto. Prins Ber-
nadotte jotta dego ærage bodos sard-
nedægje ja doalla čoaggalmasaid. Son
læ maidai fidnam Laddevarest ja sard-
nedam Ruota Samidi. Odne valddep
mi »Nuorttanastai« ovta su sarnin.

Gonagas-gæidno.

(Okta prins Bernadotte sarnin.)

Go Israel læi mannamen Egyp-
tenest Kanani, saddi Moses airrasid
Kadasest Edom gonagassi ja goččoi
cækkeit navt:

Gonagasgæino miele aiggop mi
mannat, æp mi aigo ærranet æp olgiš
æpge gurot bællai, ouddalgo mi læp
mannam du ædnam čaða. Moses aigo
albmugiu jottet Edom cednam ča-
ða; mutto son loppedi, atte son gona-
gas gæinost erit i mana. Si æi galg-
gam mannat Edomitalažai bældoi ja
vidnegardi bagjel æige jukkat sin gal-
doin. Dam rivtes gæino, gonagasgæi-
no, miele galgge si mannat.

Dat Edom ædnain matta govva-
det mailme, ja nuftgo Mosesa loppa-
dus Edom gonagassi læi okta loppa-
dus addujuvvum Ibmel oudast, nuft
berre juokkehaš mist, gæk Hærrai gul-
lap, loppedet min almalas Hærrasœ-
mek, cælkededinæmek: »Gonagasgæi-
no aiggop mi mannat.« Lekus dat

min vastadus ja min valljosadne ma-
ilbmai. Mi æp aigo gaiddat æp olgiš
æpge gurot bællai æpge maccat ruok-
tot. Ibmel vuordda dam, atte mi njuol-
ga gæino miele mannep. Ja gona-
gas gæidno læ Ibmela njulggis ja van-
hurskes gæidno mailme čaða. Oudast
guvllui galgga min viggam læt.

Muttom jage dastouddal gullim
mon ovta sardnedægje muittalæme
muttom ruošalaš soatteolbma birra,
gæn namma læ Savarov, ja gutte a-
lelassi læi harjanam vuottet. Go son
læi jabmam, guddujuvvui su gisto
soaldatin Kloster girkko sisa, gosa son
galgai havddaduvvut. Mutto go si bot-
te uvsa ragjai, læi uksaraigge ilä bas-
ke, nuft atte si æi baessam sisa. Okta
joavkost čurvvi: »Maccet, maccet, e-
pet di bæsa sisa!« Mutto okta soaldat-
tin vastedi: »Feltmarchalka i lave
maccat goassege. Son alelassi manna
oudast guvllui,« ja de valdde si sin
mikidæsek ja čulle uksaraige gallje-
bun, nuft atte gisto manai sisa.

Dat berresi maidai min birra sat-
tet celkkujuvvut. Mi æp maca ruok-
tot, mutto allelassi mannap mi oudast.
Ibmela vanhurskes gæino miele, mi
mannavuoda rajest min ouddi læ big-
juvvum, berrip mi vagjolet.

Dam gonagasgæino birra lokkap
mi San. lask. 4, 18, gost dam van-
hurskasa ællem birra čuogja navt:
»Mutto vanhurskasi balges læ nuft-
go suonjardægje čuovgas, mi sadda
særradæbbun ja særradæbbun gidda
olles čuvggis bæivvai.«

Daggar berresi du ja mu gæidno
čallag sane miele læt, i mikkege gæp-
panemid, mutto mi galgašeimek čuovg-
gat æmbo ja æmbo, dassačigo mi sird-
dep dam orromsagjai, maid min almalas
ačče ja min bæste læ rakadam
mijidi. Mutto ærgo mi læp fuobmam

dam, atte ædnag kristalažak čuvggik
muttom aiggai; mutto de uccana čuovg-
ga? Aššen dasa læ dat, atte si gona-
gasgæino alde eritvulgkek ja mannek
Edom guovloidi, farga olgiš bællai ja
farga gurot bællai. Olgiš bælde —
jos mon nuft galgam cækket, læ al-
mos suddo, gurot bælde fast dat, mi
olbmu mielast læ buorre; mutto mi al-
maken matta gæsset kristalaža erit go-
nagasgæinost. Ibmela gæidno læ dat
buoremus, dat doalvvo njuolggia dam
baikkai, gosa Ibmel datto, atte mi
galgap boattet.

Mak læk dalle dak boasto gæinok,
mak dolvvok Edom ædnami — mailb-
mai? Ja mak læk dak sivak, manditi
mi dolvvujuvvup boasto gæinok ala?

**Manga have læ dat øra olbmu-
digjom min ala.** Olbmu gavdnujek
sikke olgiš ja gurot bælde gonagas-
gæino. Gurot bælde gavdnap mi osko
oabbaid ja vieljaid, gæk muttom mud-
doi læk gaiddam erit gonagasgæinost
— Ibmel gæinost. Jos mi gævatusa-
mek vuolde æmbo sigjidi dokkituvvut
go dam Hærra Jesusa ustebvuoda oaž-
žot, de mi læp boasto gæino alde. Ol-
giš bælde læk olbmu, gæk æi gula
Ibmel albmugi. Mutto jos mu usteb
daihe skippar, gutte ješ i vagjol bes-
tujume garžes gæino alde, bæssa boat-
tet mu vaimo lakká, de šadda son ok-
tan gaskaoabmen mu doalvvot boasto
gæino ala. Son i sate mu væketet
vagjolet Ibmelin, go son ješ vagjola
boaito bælde.

Ja de bottek havskotallamak.

Ædnag oskolažak læk havskotall-
ami bokte gessujuvvum erit dam riv-
tes gæino alde. Ædnagak, gæk ječa-
ček dovdastek oskolažžan, mannek the-
atarin, inak læk baiked, gost bærga-
lak albmoset raððe. Okta oskolas ol-
mai bovddijuvvui muttom in theatari.

Sou manai. Mutto go son dobbe maidai viggai balvvalet su Hærras, algismava kristalaš ċallagid olgusjuokket, de bodi vaktamæistar ja suppi su olgus. Dat i lém imaš. Jos mon Hærra nama dovdastam daggar baikest, de galle farga ċielgasen dat šadda, atte dat i mate oktiovtastattuvvut, atte daggar baikin læt ja balvvalet Ibmel.

Gavdnujek maidai dak nuftgoč-ējuvvum **vigetes havskotallamak**, mak mattek doalvvot erit gonagasgæinost. Ouddamærka diti »kafesærvek,« gost sladdarduvvu ja boastot sardnjuvvu nubbi birra. Dobbige matta olmuš eritgessujuvvut Ibmelest ja su balvvalusast.

Ja de læ mist **gæsseaiigge**. — Man ædnag Ibmel/manak čoskok dalle ja joralek dam ċabba gæsseaiigge. Dat olgoldas čabbes ja havskaijuotta, mi fille ja gæsota olbnu miela, matta maidai doalvvot min boastø gæinoi ala, doalvvot min servi ja gaskavuodaidi, gost mi æp berresi læt. Ædnagak mannek dam boastø gæino mielde, ja go čakča boatta, læ sin kristalaš hægga jaddam. Olmuš læ guodđam dam bakes gæino — gonagasgæino, ja muttomak æi daide goassege sat dam ala boattet.

Ja de læk min beivin dak ollo **aiggasaš gačaldagak**. Dat lœ gal sikke buorre ja avkalaš, atte dak bajasvaldujuvvujek; mutto oskolažak dai bokte gessujuvvujek hui gœppaset erit din rivtes gæinost, gurot bællai gonagasgæino, dago bokte, atte sin miella ja jurddagak ila ollo gessujuvvujek daiði dingaidi.

Ja de gavdnujek buorre ja gudnalaš fidnok gurot bælde ja gudnetes fidnok olgiš bælde gonagasgæino. Daggar fidnok ja doaimatusak gavdnujek, gost vægjemettos læ kristalažži ċuožžot, mutto lœk maidai daggar fidnok ja doaimatusak, gost mon burin oame-dovdoin matam lœt mielde. Buok dast, mi namatuvvu gavpfeidnon, læ imašlaš fabino giddet olbnu miela ja gæsset su vuolas guvlio, atte halo cakketet dam mailmalažži, nuft atte Ibmel bacca dego suoivvan duokkai.

Man dat dadde lifči buorre, jos mi satašœimek hilggot ja aibas eritluoppat buok dam lagan fidnost, mi læ æppedatte, ja mi miela ja halo matta eritvalddet Ibmelest ja buok su ašin.

Gavdnujek maidai girjek, mak mattek vaimo eritgøsset Ibmel gona-gasgæinost, maidai læk daggar bladék ja aiggečallagak. Mi oaidnep, atte ædnag læk boastø gæinok, ja dak, naid mon dast lém namatam, lœk dušše muttomak daina. —

Dalkastæbme rokkadusain.

Okta pappa Kristianiaſt muittali gieskad, atte okta olmai læi hui hægjo, sust læi čoavjest buogo ja galgai opererijuvvut. Bæivve læi dasa mæreduvvum, ja olmai læi sisacallujuvvum doaktari girjai. Mutto ækkedest ouddal legje muttomak su ustebin boattam čoakkai ja rokkadalle dasa, buocce oudast. Go olmai bigjui operašonabænka ala, algge doaktarak occat dam bukko, mutto dat i gavdnum sat. Sust i lém sat buogo, ja olbmast i vaillom mikkege. Son læi dærvas ja bæsai sidi vuolggæ. »Ibmaši aigge i læk vela vassam,« celki dat pappa.

Ikgo donge særva dasa?

Mi læp jurdašam Samegiel girji særve rakadet. Dat bodi min jurddagi, go mi dam čavča læimek Ratto-vuonast Tanast ja sarnotalaimek boares skuvl'olbma S. Samuelsen. Dat avdda olmai, gutte gukka læ barggam gilvvet bajasčuvvuggitusa Sami gaski su nuorab beivin, muittali, atte okti ouddal læ dat barggo hemaš aldesek Samin. Dalle go lensman Andreasen eli, læi daggar særve rakaduvvum. Dam særve stivričjægjek legje: lensman Andreasen, S. Samuelsen, Johan Erik Soffa ja muttom ærak. Særve lattok mäkse gidda 10 kruvna ragjajagést, ja de olgusboattegodí dat ucca blažaš »Muittalægje« ja muttom smava girjačak, mai særvest maidai dat »Boade Jesus lusa«. Mutto go læi dat særve muttom aige barggam, de jami lensman Andreasen, ja særve nogai oktanaga suina. Dam særve namina læi »Vieljači særve«

Go Samuelsen dam birra muittali, de bodi dat gačaldak ouddan:

Ego mi dam særve hajasčuozaldatte?

Min aigge læ servi aigge. Darolajak læk dal sikke aleb ja vuoleb sæđost dam fuobnam, atte jos galgga mikkege oudeduvvut, de dat šadda servi bokte, damditi lœk si asatam

servid — oažžop mi dagjat — juokke laganest. Mist læk bibalsærvek, garrisjukkamušai vuostai barggam-særvek, missonstærvek ja manga æra særve. Buok dak særvek lœk asatuvvum damditi, vai stuoreb noadék mattek guddujuvvut — vai æmbo šadda bajeduvvut. Don oainak ješ, jos dust vel i læk æmbo go okta vanas. Ik don okto nagad dam bajasgæsset, don ferttek soabmasa oažžot du vækketet. Ja nuft læ maidai æra ašin. Okta olmuš i nagad sagga maidege.

Mi læp dal jurdašam algo dakkat dam lakai, atte bovddip buok »Nuorttanaste« lokkid ovta kruvna makset jagest, ja diettalassi, gæst juo læ vaibmo ja hallo æmbo makset, de dat gittosin vuostaivalddujuvvu. Dak ruðak æi šadda skenkijuvvut, juokkehaš, gutte adda ovta kruvna daihe æmbo, oažžo girjid daid oudast, daðestaga go dak garvvanek.

Min jurda læ, atte maidai Samek berrijek čajetet, atte sist læ hallo sin ječaidæsek avke bællai barggat, æige dušše vuorddet, atte Dača galgga buok dakkat. Go mi muttom Dačain dam aše birra sarnoimiek, de celki son: »Ik oažžo fal ik evrege.« Mutto dam mi æp jake ouddalgo oaidnep. Mi ouddandoalaimek dam aše Gukkesnjargast, Tanast gavp-olbinai Andersoni, ja su æmed addi dallanaga 5 kruvna.

Muttom daidda jærrat, manen avkken daggar særve galgga læt?

Mi vastedep: Dat galgga læt kristalaš bajasčuvvuggitussan Samedi. Mi diettep buokak, atte kajasčuvvggitus daihe dietto læ fabmo. Mutto jos dat dietto galgga boattet, de dat šadda girji ja čallagi bokte. Æi læk galles Samin, gæk nagadek manaidæsek doallat stuora skuvlaidi, ja dat darogiella, maid ænas oasse matta, læila uccan dasa, atte Darogiel girjek ja čallagak avkken mattak lokkujuvvut. Damditi bovddep mi buok Sabmelaž-aid særvvat dam arvvalussi ja sadet ovta kruvna, Buok ruðai oudast mak bodišek, kvitterijuvvu »Nuorttanastest«. Ja dallanaga, go læk dammaðe čoggjuvvum, atte okta girje matta prentejuvvut, de mi dam gærgadep ja saddep juokkehažži, gæst ruðaid læp vuostaivalddam.

Dingo „Nuorttanaste.“

Vække boatt!

Johs. T. Hansen, Bergen.

Mon lærn adnam Din »apparataid« likkoin ja lærn hui duttavaš dalkastemin, go mon dal lærn ollo aðab. Dal matam mon dakkat mu barggom alma balotaga bagjelgácamest. Sæmna lakai matam mon vazget hui gukses gaskaid soabbetaga, mi læi vægjemøttos oudal. Mon lærn gædnegas Din gitet dam oudast, atte mon lærn dam made, ja falam Din ustebidi ja oappasidi. • Gudnæb.

Anne Johannessen Vikholmen, Helgeland.

Vaibmovikke. Vuollaimærkašuvvum sadde hr. Johs T. Hansen, Bergenest su vai-molas gitosa dam oudast, maid Di lepet dakkam mu barne vuostai, dastgo buok dalkastegjin, gæid son læ occam dam dayddi, læk don dat aidno, gutte læk dærvasmattam su.

N. I. de Lange, Sydnæskl. 15, Bergen.

»Kristiansundsposten« Calla 8/4 08: Hr. Johs T. Hansen, Bergen. Din »apparataid« birra læp mi gullam dušše rame-dæge sardnomusaid, nuft atte dat læ suotas migjidi dieðetet videdæme varas.

Dak ædnag buoccek ja gillajægjek, gæk dam ragjai læk occam duššas væke, sattek dal lagjet šaddo mu ja ærai fuobmašemest.

Braeva 85 ora frimaerkaguim poastaadressain.

Johs. T. Hansen, Bergen.

Spitsbærgast

aiggok 80 olbma dam dalve bagjel orrot; mutto si æi oro buokak ovta bakes.

Skuvllarivggo: »Lærerinde, mi læ dat Samegilli?«

Boares Sabmelas: Dat læ gotka.

Šivitdoallo.

(Sisasaddijuvvum).

(Lasse oudeb nummari).

Manlakkai gævatuvvu vuogjem vuolde? Holvvomin ja šluvgimin daina garra lavčin, nuft atte ruočča dam vaivan boccu riebo davja ruoidna sidoin, vuogja sikke sattolaš ja dat jotte boattem diti nuft jottelet go vejolaaš læ mærradusbaikkai.

Jos læk višsalas hærgék ja jiermetes vuogjek, de mannek spirik nu gukka go dak mange lakai nagadek, davja gidda dassači go nuft vaibbek, atte gačček gerres ouddi. Dat i daptuva harve; mon lærn ješ oaidnam dam. Jos dal vuogje læ nu garra vaimolaš, atte hergides spidde ouddan dam lakai, ja nuft læ son davja, de berreši dat jotte gielldet dam, jos i læk aibas baggjægje darbašvuotta dasa, nuftgo ouddamærka diti garra dalkke duoddarest j. n. v. Mutto dat i daptuva davja.

Stata duodarstobok dalvvemaði alde læk nuft vuogas baikin, atte dabalas gaskavuodai vuolde læ hærggai muddages bæivve-jottem, ovta stobo rajest nubbai mannat. Lossa sivon læ dast æmbo go nokka matke. Jos duodarstobo mædda vugjujuvvu oane-kaš vuoinjastæme maŋjel, ja jos daggo bokte bæiveræisso jotkujuvvu; de laseta olmuš sprigivedæme.

Dat jotte olmuš berre muittet, atte son læ gessujuvvum; mutto boaco læ dat, mi su læ gæssam, ja go son orostceme vuolde varrestobo lutte læ čokkam liegga stobost ja navdašam su buore niestes, læ boaco ferttim roggat čiegŋalet muottagest gavdnamditi biebmobitta. Adde don damditi boccoi borram ja vahaš vuoinjastamaige!

Šiviti goddem.

Dast i læk vela galle, atte min dallo-spirik givseduvvujek ja bineduvvujek ællemæsek čada, mutto maidai sin maŋemus boddoi siste ferttijk gillat cælkemættom atestusa ja bakčasa. Šivitgoddein læ dabalažat ein min birrasin boares aige binedægje vuoge mielde. Nibbe čuggjuvvu spiri sisa alma mange jamaldattemataga nuft atte dat olles daidost fertte jabmet varddenna bokte. Dat vierro læ surgadlaš, ja dat fertte heittujuvvut.

Ale goassege čugge nibe šiviti, ouddal go don dam læk ovta daihe nubbe lakai jamaldattam, jogo baččema daihe časkema bokte niskai. Baččem daihe časkem læba dat buorremus gaskaoamek dam adnui. Go baččujuvvu riftes lakai, de hægga ja daiddo manna ovta čalbmerakkalam-boddost, ja olmuš matta burin mašoin ja burin oamedovdoin vara šivitest valddet, dam i satte olmuš dakkat boares goddemvuoge mielde. Jos i læk daggar »baččemgapper«, mi dam maŋeb aiggai lavve adnujuvvut, de matta okta akšo, mast læ buorre šibmar, adnujuvvut stuoreb šivitidi ja voččer smaya šivitidi.

Ovtain časkimin lave šibit dabalažat gaččat ja šaddat daitotaga. Niskai čuggin matta maidai læt buorre; mutto dasa darbašuvvu harjanæbme.

Okta Vestafinmarko spirisuogjalam særve doaimatusain læ atte olgusjuokket baččemgapperid. Dak sadijuvvujek gieldai stivritussi, ja dak goččujuvvujek gapperid sadet daidi baikidi, gost dak ænemusat darba-

suvvujek, ja gost dak šaddek višsalæmuset adnujuvvut.

Særvve bivdda maidai gieldastivrid — nuftgo maidai buok spiri ustebid — væketet, atte dak baččemrakkanusak šaddek adnujuvvut.

Særvve aiggo maidai væketet skappot baččemgapperid daidi, gæk ječa haledek oastet, ja dat aiggo aielassi morraš adnet æra baččembierggasid skappot, go dak darbašuvvujek.

Baččemgapperi hadde læ 9 daihe 10 kruvna, ja patronak makset 10 ora gappalak.

Galbi ja smava omi goddemilæ rakaduvvum okta časkemrakkanus, mi læ hui gæpas adnet. Dasa i adnu skuotta (patrona). Dat maksa 3 daihe 4 kruvna ja skappujuvvu, go bivddujuvvu Spiri suogjalam særvest.

(Loappa.)

Hirmos garradalkek

læk dam maŋemuš aige læmaš daina spanskalas appegaddin. Manga olbmu læk duššam, ja dollavavno likkotessuoðak læk muttom baikin læmaš.

Boadnja ja akka oktanaga jabmemi.

Stokmarknesast, Vesteraalast, daptuvai 18ad november dat likkotessuoða, atte okta boares guovčča bačče, Ole Larsen, læi mannam javrai bivdet. Dam mokkest gaččai son javrai ja hævvan. Akka, gutte oini dam, viegai gagjom diti su, mutto maidai songe gaččai ja hævvan. Dat boares olmai læi ovta jage fidnim 5 guovčča.

Kolera birra

æi oidnu šat darogiel bladek muittalæme inaidege varalašvuodaid. Maŋemusta muittaluvvui Stockholmast, atte olbmuk doivvok dal kolera javkkam dam jakkai. I boatte jagege gaddjuvvu kolera varalašvuotta šaddat verrebun go dat læmaš dal.

Gelbma jandur borramusataga.

Troandemest muittaluvvu, atte hirbmud garradalkek læk læmaš mietta dobbe lakkasin. Guokte malma-dampa, »Lubeck« ja »Luleå« bodiga gadde vuollai garradalke diti. »Lubeck« læi gavdnam »Luleå« daggar fastes dilest, atte mašina billašuvvam, salona bieðganam, damppe ožžom räge mannegæččen ja buok bierggasak duššen billašuvvam čacest. Olbmuin læi uccan doaivvo gagjojume diti.

»Luleå« læi massam ovta olbma ja 2 labmašuvvam. Golbma jandur legje si orrom borramušataga.

Sicilien sullost ja Mada-Italiast
læ læmaš garra arvvedulvve, mi læ dakkam stuora vahagid. Viesok læk nordastuvvum čoakkai ja manga olbmu læk duššam. Dollavavnok læk maidai billašuvvam ja hettijuvvum jottemest.

Vargain maidai
læk duššam golbma olbma dam hirbmos dalkest, go legje šlavetaddamen.

Barratt.
Dat bæggalmas njuokčamiguimsardno T. B. Barratt læ dal Indiast ruoktot Kristiania boattemen. Son læmannam gæse fidnam ædnag baiken sikke Europast ja Asiast, ja mietta buok læ son gavdnam olbmuid, sikke sardnedegjid ja æraid, gæk su oapo læk duottan jakkam. Mutto Norrga blažek fal adnek su bogostakkan ja bilkkon.

»Nuorttanaste« calle
fertti arad dam čavča Sameædnamest eritvuolget, damditi go læ læmaš buocco ja jabmen bærrašest. Ibmel oini dam buorren sust eritvalddet ovta 16 jakkasaš nieida.

Okta viššalas fyragæče.
Gukken madden dobbe læ okta fyragæče, gæn namina læ Sørensen. Son assa ovta aibas balljis sullo alde, gost mærra garra dalki ja stuora ulle aige doidda bagjel erinoamačet čakčastoarmai aige. Mutto Sørensen læ arjalaš ænambargge. Son i liko dasa, atte dat bakte, man alde son assa læ aibas ruona dielkotaga. Son valdda vadnasis ja algga ædnam suvddet nannanest, ja son suvdda dammađe atte bæssa šaddoi gilvet. Dam gæse læi su bælddo hui burist šaddam. Mutto go čakča boatta, de fertte son buok muolda guoddet kællari, amas stuora ulle erit buok doiddet, ja maidai gæse aige fertte son garra biegan gokčat bældos, amas maračacce drivet bældo ala ja bilidet šaddoid.

Sabmelažak
maidai alggek dal suoreb fuolain ja viššaluodain ænambruka drivet. Bonakasast, Tanast legje Samek bænta gukkas ollim ædnam divšost. Nils Pavelsen læi fidnam madden stu-

derimen ædnambruks, ja son oapati go ruoktot bodi rivtes lakai ædnam dikšot, nuft atte šaddo matta guoddet.

Okta badnemfabrikka
Drammenest læ buollam. Dat læi asurerijuvvum 36000 kruvna oudast.

Frankrikast
arvaluvvu nissonid soaldatin valddet. Okta nisson dobbe jotta ja doalla sardnoma dam birra.

Napoleon dam I's bibal.
Muttom italiaš girječalle læ gavdnam ovta bibal, mi læ 1770 rajest læmaš vuorkast, ja maid Napoleon dat vuostas læi adnam su aigestes. Kœsar læi orrom muttom 14 bæive ovta varrečokkast, gost son læi ovta sajest su ustebiguim. Dobbe læi son masa aibas girjitala, ja læi ilost damditi, go son oažoi muttom papast loanas dam bagjelistnamatuvvum bibala. Su dakkamušaides siste læi son mærkašam soames sajed bibalest, nuftgo: »Mu siello læ morrašest, gocet nuiuna!« Maŋnel læ fast mærkašam son: »Allet bala, dastgo must læk ædnag olbmuk mu mieldel!« Dat maŋemus čalabitta, maid son læi mærkašam, lænavt: »Ibmel læ mu mieldel, gi dalle matta læt mu vuostai.«

Hirbmos giddagas.
Lissabon gavpug lakka læ okta gavkás ladne. Dam siste ellek muttomak ædnaima buok likkotæmus olbmuin, gæk læk dubnijuvvum giddagassi ællemakkai. Sin dille læ hirbmos dam »jaskadvuða giddagasast,« gost buok læ rakaduvvum dam varas, atte dakkat ællemæ dobbe nuft baldosen ja gierddamættonen go læ vejoleš. Buok fæskarak vulggek olgus ovta gaskabaikest. Fangai lanjak læk hui sægge, moesta juo dego gusa bacek. Sin sængga læ okta likagisto ja sin bivtas likabaidde. Dam giddagasast ráððe alelassi jabnem jaskadvuotta, i oktage duosta jiednadeti sañege, ja favtak mannek birra ja iskek vai buok læ dam mieldel go dak garra lakaparagrafak gaibbedek. Ovta gærde juokke bæive ravastuvvujek fangai uvsak ja bessek dam saine duokkai, mi giddagasa birra læ. Buok dak vaivan olmus riebok læk garvutuvvum sin likabaididi, ja sist læ bœita muođoi oudast. Galle dat læ juo arvvedæmest, atte høyak fangan daggar dilest gukka mattek ællet.

Okta mærkalaš olmušnalle.
Puongolažak.
Gieskad læ okta odđe olmušnalle

gavdnjuvvnm, gæi birra ouddal i læk mikkege dittujuvvum. Dat olmnšnalle goččujuvvu Puongolažjan, ja dak assek mnttom baikest Indiast, gosa læ hui baha bæssat. Si læk hui garris soattat ja muitotek ædnag dafhost daid davve-amerikanalaš Indialažaid erinoamačet sulastatta sin rumaš habmedaidi. Si čajetek gieviran ja vallen; mutto muođost si læk faste, erinoamačet njalbme.

Sin biktasak œi læk favdnadak. Si æi ane ærago ovta govdda lidnebitta, maid gissek rubmaš birra.

Manaidæsek si rakistek hui sagga, go dak læk sinavva. Sikke ačče ja ædne dam čajetæba.

Puongolažak balvvalek maidai ovta ibmela, gæn si gočodek Brathon. Si jakkek maidai, atte ællem læ jabmem maŋnel; mutto sist læ stuora ballo bahavnoiŋain ja gobmin.

Dat mærkalašnus daina olbmuin læ sin biebmo. Si borrek vaiko maid, rasselokkoid, gærbmašid, roatoid, daččalaggaid ja vel fasteb dingaid. Sin buoremus jukkaamus læ muttomlagan buollevidne, maid si ječa rakadek.

Sist galgek læk buoreb haksemnavæk go aera olbnuin. Sin birra muittaluvvum, atte si haksema bokte dovddek sikke olbmuid ja spirid.

Arvyaluvvn, atte dak imašlaš olbinnik læk bacatusak muttom stuoreb ja dam ragjai dovddamættom olmušnalest.

Maid okta daro amerikanalaš celki olgsavagjolæme birra.

Dusše dak, gæina læ hallo barggat, æige hæpaden ane barggat vaiko maid, berrijek Amerikai mannat. Amerikast dapatuvek manga jakkemættom dinga, Isedak šaddeks balvvalægjen ja balvvalægjek iseden. Kapteinak barggek nuftgo matrosak ja matrosak nuftgo kapteinak. Sagförarak, redaktörak ja girječallek barggek sørvalagai papai ja oapategjiguim kajai alde ja æra baikin. Bondegandak čokkajek kontorain, ja mærl'olbmak stuora fidnoid doimatek. Amerikast i ane bonde dam hæpaden, atte gusaides bæčet ja navetes ragjat, mutto son adna stuora hæpaden, jos su akka garra bargo gæčeld čajeta 20 jage boarasæbon go son læ. Dobbe læk balvvalægjin gædnegasvuodak, mutto maidai vuoggaduodak. Bigast læ loppe juokke duorastaga ja sodnabæive olgus mannat maŋnelgaskabæive, jos vel æmed dam i suovašge. Barggo-olmai i darbas gapperin giedast čuožžot, go son ruđašes viežža; dastgo dobbe læ son balkas ansašam. Dobbe rutta galle tinijuvvum, mutto dušše garra bargo bokta. I garrinjukkamaušaid fal galga dat olmus navdašet, gutte ouddanæme sitta Amerikast.

»Nuorttanaste« calle, prentejægje ja olgsadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.